

VEČERNI LIST

Posamezna številka 60 vln.

NEODVISEN DNEVNIK

Posamezna številka 60 vln.

Cene po pošti:
za celo leto . R 8:—
za pol leta . R 4:—
za četrt leta . R 2:—
za 1 mesec . R 7:—
Za Ljubljano mesечно 7:—
Uredništvo in uprava:
Kopitarjeva ulica št. 6
Ureda. telefon št. 55

Draginji boj!

Gospodarski posvet za omejitev draginje.

Včerašnja seja.

Ljubljana, 9. aprila. Včera se je vršila v deželnem dvorcu v Ljubljani anketa za omejitev draginje. Anketo je sklicala deželna vlada za Slovenijo, udeležili so se ankete vsi povabljeni, centralno vlado pa je zastopal dr. V. Baltič, bosanska vlada pa je poslala kot svoje zastopnike vladnega tajnika Branka Žegarca in inšpektorja za trgovino Stane Vukoviča.

ZIVEŽ.

Namen ankete je bil, odpomoči občutnemu pomanjkanju živil in sploh življenjskih potrebščin.

Glavni referat k prvi točki je imel inšpektor prehrane g. dr. Senekovič, ki je podal obširno poročilo o prehranjevanju Slovenije od ustanovitve Jugoslavije pa do danes. Za v bodoče pa je predlagal sledeče:

1. Prosta trgovina z živilom se po dosežanih izkušnjah ni obnesla. V interesu redne prehrane bi bilo, da se prosta trgovina za najvažnejša živila ukine, vsaj pa za to trgovino zopet uvede kontrola, kakor je že obstajala do lanske jeseni.

2. Izvoz živil v inozemstvo se naj centralizira in vrši pod strogim nadzorom države.

3. S primernimi uredbami bi bilo potrebno, da se zaveži neupravičeno dviganje cen. Pravilna uravnavna tržnih cen je mogoča le, ako se določijo cene tudi za poljske pridelke pri producentu.

4. Tržne cene za živila in druge gospodarske potrebščine naj se ne določujejo ločene po občinah, temveč enotno za večja upravna ozemlja, ki tvorijo gospodarsko enoto.

Presojanje tržnih cen za vso Slovenijo naj bi se poverilo posebnemu sosvetu, ki naj bi se ustanovil na sedežu deželne vlade za Slovenijo. V tem sosvetu bi morali biti zastopani vsi merodajni faktorji, posebno producenti, trgovci in konsumenti.

5. Ureditvi naše valute treba posvečiti posebno pažnjo, ker bo urejena valuta uspešno sredstvo zoper rastočo draginjo. Vsekakor je treba tudi zahtevati, da se ustanovi v Ljubljani devizna centrala, oziroma podružnica devizne centrale v Belem gradu.

6. Ker je Slovenija navezana na uvoz živil iz drugih pokrajin, in je nje redna preskrba mogoča le, ako bo železniški promet točno funkcioniral, je treba energično poskrbeti za urejen železniški promet.

Poskrbeti se mora tudi za varnost blaga na prevozu.

7. Izrodke vojnega trgovanja je treba z vso energijo pobijati; neizprosno boj zoper navijalce cen, verižnike in tihotapce.

Po poročilu dr. Senekoviča se je razvila živahna debata.

Direktor Jovan je opravičeval kot šef centralnega urada za prehrano svoje delovanje. Orisal je tudi načrt, po katerem misli vlada v prihodnje delovati.

Župan dr. Tavčar je v resnih besedah opozoril navzoče na krizo, v kateri se nahajamo v prehrani.

Govorili so še razni govorniki o vzrokih današnje draginje. Dr. Mohorič je izjavil, da je eden glavnih vzrokov krize v prehrani slab promet osobito na železnicih.

V debato je posegel tudi bivši ministar Anton Kristan, in sicer proti izjavam dr. Mohoriča. Zagovarjal je delo bivše vlade, se toplo zavzemal za svoje lokomotive in bančne pogodbe.

Dr. Tavčar predlaga, naj se ukine vsaka svobodna trgovina z živilom. Vso trgovino z živilom naj prevzame država. Izvoz živil, ko bo doma vse preskrbljeno, naj se vrši pod strogim nadzorom države.

MLEKO.

Razvila se je zelo živahna in burna debata o mleku. Se li naj določijo mleku maksimalne cene? Zastopniki kmetijskih organizacij so odločno odklanjali maksimalno ceno mleku in zahtevali, naj se tudi

vsem drugim predmetom, ki jih kmet potrebuje, določi maksimalna cena.

Ugovarjali so temu naziranju zastopniki uradništva.

V sklepnih besedi je naglašal ravnatelj dr. Senekovič, da ne obstoji namera, maksimirati cene mleka, ali pa izvesti rekvizicijo mleka. Vprašanje se mora rešiti v prijateljskem sporazumu med producenti in konsumenti. Slednjič je še sam predlagal kot deveto točko k svojim nasvetom še sledeči predlog:

Vlada se naproša, da predloži nov načrt o novi ureditvi prometa z žitom in mlevskimi izdelki, predno ga oživotvori, pokrajinskim vladam, da morejo zavzeti svoje stališče in zaslisiati mnenje prizadelih pokrajinskih faktorjev.

OBLEKA.

Popoldne ob 4. uri se je nadaljevala anketa in sicer druga točka glede manufakturnega blaga. Podal je prejšnji šef oblačilnice za Slovenijo Prepeluh obširno poročilo o delovanju in o težavah oblačilnice. Predlagal je sledeče predloge:

1. Uvoz manufakturnega blaga je pospeševati.

2. Deželna vlada preskrbi, da dobi »Oblačilnica za Slovenijo« kar največ mogoče tuje valute od domačih eksporterjev, zlasti tudi od lesnih eksporterjev po primernem neprofitarskem kurzu.

3. »Oblačilnica« naj dobi pri ravnateljstvu Južne in državne železnice vsaj polovico razpoložljivih vagonov za les na razpolago, da zamore izvoziti les, ki ji je bil in ji še bo dovoljen za izvoz.

4. Deželna vlada posreduje, da dobi »Oblačilnica« dovoljenje za izvoz volne v Češkoslovaško v svrhu predelave iste v blago potem delovnih pogodb, ki se bodo predložile vladji v odobrenje.

5. Deželna vlada primoraj bogate tekstilne tovarnarje, da si nabavijo potrebne sirovine, zlasti bombaž, in prično z obratom.

6. »Oblačilnica« naj se preosnuje v zadružno podjetje s pomočjo že obstoječih zadružnih in gospodarskih zvez.

7. Pri tem je potrebno, da se zavod razdeli na dva oddelka: v cenejši ljudsko-oblačilni oddelki in trgovski oddelki za boljše in eventualno luksurizno blago.

8. Deželna vlada izposluj pri centralni vladji večji brezobrestni kapital za »Oblačilnico« v iznosu najmanj 20 milijonov kron.

9. Deželna vlada pripomori »Oblačilnici« do primernih prodajalnih prostorov eventualno z rekvizicijo po naredbi centralne vlade o rekviziciji stanovanj in prostorov v državne svrhe.

10. Deželna vlada posreduje novo nastanitev tekstilnih tovarn, zlasti onih iz Češkoslovaške in Nemške Avstrije v Jugoslaviji, predvsem na zadružno-gospodarski podlagi, zakaj ta vrsta industrije, ki nam bo izdelovala sukneno blago, platno in vato, ki je danes sploh ni dobiti ima najlepšo bodočnost v državi, ki je radi bombaža v bližini morskimi pristanišči in ima volno v velikanskih množinah v domači deželi.

LES ZA BLAGO.

O teh predlogih s je razvila živahna razprava. Dr. Triller predlaga:

»Deželna vlada za Slovenijo se naproša, da vso produkcijo merkantilnega lesa iz državnih domen da na razpolago predvsem »Oblačilnici za Slovenijo« v svrhu izvoza proti kompenzaciji za tekstilno blago. Dotično lesno blago naj se »Oblačilnici« po potrebi da na kredit proti obračunu in plačilu po razprodaji kompenzacijskega tekstilnega blaga. Državno in južno železnico je prisiliti, da dajo na razpolago za izvoz potrebne vagonne predvsem »Oblačilnici«.

IZVOZ VOLNE IN LANU ZA PREDELAVO.

Ing. Lah, tajnik Kmetijske družbe je izjavil, da je v Sloveniji dovolj lanu. Po-

delati pa ni mogoče prediva, ker so starejše predice izumrle, mlajše pa ne znajo ali nimajo zadostne razsvetljave pri podelavanju pozimi. Zato bo treba izposlovati tudi izvoz lanu v svrhu predelave, ker bi se s tem pospeševala tudi produkcija lanu. Zato stavlja nastopni predlog: »Naj se doseže istočasno kakor za volno tudi za lan izvoz v Češkoslovaško, in sicer godenega lanu ali lanenega prediva v za to primerne predilnice, ki bodo to blago podelale v platno, ki naj se zopet uvozi v Slovenijo.

Ravnatelj centralne uprave Težak je po daljšem utemeljevanju stavljal nastopni dodatni predlog: Iz udeležencev današnje ankete naj se izvoli odbor, pri katerem naj bodo zastopani trgovci, producenti in konsumenti ter zastopniki vlade. Ta odbor naj gre takoj v Beligrad in naj pri kompetentnih ministrstvih izposluje, da se takoj ustanovi v Ljubljani devizna centrala in pa, da se takoj izda naredba, po kateri naj se dovoli izvoz volne in lanu v predelavo v Avstrijo in na Češko. Ta odbor ima ostati tako dolgo v Belemgradu, dokler tega ne izposluje, ker pismenim potom ne bo mogoče doseči ničesar, kakor se razvidi iz dosedanjega poslovanja z Belimgradom.

NAŠE PREDILNICE.

Nadaljnji govorniki so ostro obsojali, da osrednja vlada za razvoj predilniške industrije ni ničesar ukrenila.

USNJE.

Nato poda poročilo o usnjarski stroki dr. Vl. Borštnik, ki predlaga:

»1. Deželna vlada za Slovenijo naj nujno izposluje pri osrednji vladji v Belemgradu striktno prepoved izvoza surovih kož in kožic vsake vrste (izvzemši divjih živali) iz naše države in najstrožje odredbe proti iztihotapljanju teh predmetov.

2. Deželna vlada za Slovenijo naj intervenira, da osrednja vlada pri nabavi usnjarskih potrebščin za obnovo Srbije v prvi vrsti upošteva domačo industrijo, zakar pa ji mora preskrbeti potrebne surovine.

3. Deželna vlada za Slovenijo naj zviša sedaj veljavno ceno sirovim kožam od 18 kron do 34 kron, da se tako izenači s ceno, ki je vpeljana na Hrvaškem, določi sporazumno s hrvatsko vlado enake maksimalne cene usnja za obe pokrajini, obenem pa prepove vsake kompenzacijske posle z usnjem.

4. Usnjari v Sloveniji naj se zavežejo, da bodo oddajali »Obuvalnici« v Ljubljani deset odstotkov izdelanega usnja po znižani ceni v svrhu preskrbe potrebnih slojev v Sloveniji z obutvijo.

Razdeljevanje usnja se uredi na sledeči način: Okrajna glavarstva in mestni magistrati javljajo periodično število zakonov, količino izdelanega usnja in potrebo prebivalstva na usnju »Obuvalnici« v Ljubljani, ki nato nakazuje usnje tem oblastim v nadrobno razdelitev v svojem okraju. Razne državne in javne korporacije pa bi »Obuvalnica« oskrbovala direktno.

USNJARSKA INDUSTRIJA V NEVARNOSTI.

K tej točki se je oglasilo več govornikov, ki so vsi podarjali, da je nujno potrebno, da se preskrbijo surovine za izdelovanje kož in v sled tega, da se prepove vsak izvoz kož, kajti sicer bi nastopilo popolno pomanjkanje usnja in bi se morali zapreti usnjarski obrati. To bi imelo za posledico, da bi morala vlada plačati brezposelnim delavcem usnjarske obrti podpore.

H koncu predsednik dr. Brejc naglašala, da so vsi predlogi sprejeti. V kolikor se nasveti tičejo delokroga deželne vlade, jih bo takoj izvedla. V kolikor pa predlogi posegajo v delokrog osrednje vlade, bo deželna vlada posredovala.

Danes dopoldne se anketa nadaljuje.

Današnja seja.

LDU Ljubljana, 9. aprila. (Včera začetno delo gospodarske ankete.) Za posvetovanje o omejitvi rastoče draginje živil

in v obče gospodarskih potrebščin se je danes nadaljevalo. Zanimanje za razprave te ankete, ki se je vršilo javno, je veliko. Galerije sejne dvorane v deželnem dvorcu, kjer se vrši posvetovanje, so vedno dobro obiskane. Tudi udeležba s strani delegatov in ekspertov raznih organizacij producentov, trgovcev in konsumentov ter drugih gospodarskih in državnih institucij je vedno mnogobrojna.

Današnja tretja seja je otvoril predsednik deželne vlade dr. Brejc ob 9. uri in je prešel takoj v razpravo o 4. točki dnevnega reda:

KAKO OMEJITI RASTOČO DRAGINJO GLEDE KMETSKIH IN GOSPODARSKIH POTREBŠČIN.

Kmetijski svetnik Viljem Rohrmann je podal obširno strokovno poročilo in predlagal nastopne odpomočke:

1. Nakup gospodarskih potrebščin naj se centralizira in vrši pod državnim nadzorstvom.

2. Uvozna carina naj se zniža oziroma odpravi za gospodarske predmete, ki jih moramo uvažati.

3. Prodaja gospodarskih potrebščin po trgovinah naj se uradno kontrolira in naj se poveri s to nalogo urad proti navijalcem cen. Preprečiti je neupravičeno draženje po trgovcih, prekupcih, agentih, komisijonarjih in verižnikih.

4. Cene za gospodarske potrebščine naj se redno razglašajo po tistih listih, ki so razširjeni po deželi, da se ne more izkoriščati neorijentiranosti kmetijskega ljudstva po prekupcih in verižnikih.

5. Prepove naj se uvoz vseh industrijskih odpadkov, ki se rabijo kot močna krmila.

6. Pospeši naj se proizvodnjo gospodarskih potrebščin doma v lastni državi.

7. Za izvoz domačih pridelkov naj se zahteva plačilo v domači valuti, da se njena vrednost s tem povzdigne.

8. Draženje po verižnikih in navijalcih cen naj se prepreči z najstrožjim zakonom.

Zastopnik zveze trgovskih gremijev in zadrug I. Mohorič ugotavlja k 2. točki predlogov, da je carina za kmetijske stroje in potrebščine za lastno uporabo že odpravljena s posebno naredbo, objavljeno v Uradnem listu št. 159 od 12. oktobra 1919.

Zastopnik Prekmurja, župan Sever, omenja, da se carinarji ne drže te naredbe in zacinirajo kmetijske gospodarske potrebščine.

Na predlog predsednika se izpremeni 2. točka predlogov vsled tega z besedilom: »Predpisi glede carine prostega uvoza kmetijskih potrebščin naj se strogo izvajajo.«

VALUTA.

Ker se nihče ne oglašuje k besedi, smatra predsednik, da so stavljeni predlogi odobreni in preide k 5. točki dnevnega reda: »Dopustni trgovski dobiček.« O tem predmetu je pripravil tajnik Trgovske in obrtno-zbornice dr. Murnik obširno poročilo, ki vprašanje razsvetljuje vsestransko. Zanimiva so izvajanja govornika, iz katerih sledi, da kurz tujih valut nikakor ne odgovarja kupni ceni krone pri nas. V pametni, gospodarskim razmeram primerni rešitvi valutnega vprašanja ima vlada sama najboljšo sredstvo v rokah, omiliti draginjo izdelkov, ki jih produciramo sami, in onih, ki jih moramo kupovati v inozemstvu. Tu treba dejanja, dejanja, dejanja! je vzkliknil poročevalec med splošnim odobravanjem. Odločnega in hitrega dejanja, sicer pridemo prepozno, da odvrnemo katastrofo. Zakaj tudi povprečna svetovna mera draginje se dviga, cene inozemskemu blagu gredo tudi v inozemskih valutah kvišku. In čim bolj gredo kvišku, in čim slabša je naša valuta, tem več je za nas blago, ki ga toliko potrebujemo iz inozemstva.

Širite „Večerni“

Stanovanja in draginja.

V teh dneh je deželna vlada za Slovenijo pokazala resno voljo, olajšati ljudstvu njegovo budo. Dvoje činov nam nalaga dolžnost, da ugotovimo socialno umevanje, ki je je pokazala sedanja deželna vlada.

Včeraj smo poročali o naredbi deželne vlade, ki ima namen prisiliti domače in tuje kapitaliste in zavode, da začno zidati stanovanja. Jasno je, da v sedanjih razmerah navaden zasebnik ne more pričeti z zgradbami stanovanj. Ravno tako jasno pa je, da deželna vlada nima na razpolago denarja, da bi ona sama mogla započeti s takim započetjem na račun države. Preveč so državne finance obremenjene. Zato je storila vlada edino, kar ji je bilo mogoče: domači in tuji velekapital naj zida stanovanja, ki jih rabi za se in svoje uslužbenke.

Čuje se od raznih strani bojazen, da se naredba ne bo izvršila. Od vlade, oziroma od poverjenosti za socialno skrb smo dobili zagotovilo, da je vse preskrbljeno, da naredba ne ostane mrtva na papirju, marveč, da se tudi v resnici izvede. V Ljubljani je brez strehe 800 družin, podobne razmere vladajo v Mariboru in drugih industrijskih krajih. Za vse te kraje ima naredba svojo veljavo.

Druge velikopotezna akcija je naperjena proti draginji živil, obleke in obutve. Včeraj in danes se vrši v Ljubljani posvetovanje zastopnikov gospodarskih organizacij, ki se peča z vprašanjem, kako omiliti draginjo. Posvetovanja se udeležujejo zastopniki producentov, konsumentov in občinskih zastopov. Delavske organizacije kot take niso navzoče, pač pa so zastopane po svojih konsumnih organizacijah.

Namen te enquete, ki jo je sklicala deželna vlada, je, da najširšim plastem ljudstva omogoči sodelovanje v boju proti draginji. Na to posvetovanje je tudi osrednja vlada poslala svoje zastopnike kakor tudi deželna vlada za Bosno. Zborovalci so stali mnogo primernih in nekaj tudi neprimernih predlogov. Deželna vlada je po svojem predsedniku dr. Brejcu na zaključku včerajšnje seje izjavila, da bo vse sklepe, ki spadajo v njen delokrog, takoj izvedla, ostale pa priporočila osrednji vladi v izvedbo.

Jasno je za nas, da draginja s tem ne bo še takoj odpravljena. Toda že dejstvo, da v boju proti draginji danes sodelujejo po svojih organizacijah najširše plasti ljudstva, nam daje neko jamstvo, da skupna prizadevanja ne bodo brez uspeha. Sedanji boj proti draginji se zdatno razlikuje od dosedanjega boja prejšnje vlade, ki je slonel na predpisih okostenelega birokratizma. Ljudska avtonomija je s tem prišla do neke veljave, kakršne je ljudstvo doslej zaman zahtevalo.

Sedanja enketa je tudi lahko dognala, da so ukrepi prejšnje vlade draginjo le še povečavali. V tem oziru so se čule ostre obsodbe, ki so bivšega ministra Kristana prisilile, da je branil delo prejšnje vlade. Ta obramba se mu navzlic vsemu naporu ni posrečila.

Nam je jasno, da je sedanja deželna vlada stopila na odločno demokratično in socialno smer, da se je na najodločnejši način postavila na stališče socialno in gospodarsko izkoriščanih slojev, da huče v sporazumu z zastopniki ljudskih organizacij delovati, da se sčistijo razmere in ljudstvo reši socialne bede, v katero jo je pahnila draginja hrane, obleke ter pomanjkanje stanovanj.

Ljudstvo jo bo v tem prizadevanju podpiralo.

Politične novice.

+ Današnji »Naprej« je radi včerajšnje gospodarske seje proti draginji strašno razburjen. To razburjenje je umljivo, ker je bivši minister g. Kristan včeraj slišal take levite od strani zborovalcev, da mu najbrže še danes brni po ušesih. Zato tudi v svoji jezi zabavlja na sedanjo deželno vlado, ter devlje v nič njeno naredbo o stanovanjih. Gospodu Kristanu povemo, da on kot milijonar ne pride pod to naredbo, ker že ima svojo vilo.

+ Socialdemokratski avtomobil in Nakupovalna zadruga. O tem avtomobilu smo prejeli dva popravka. Prvega nam pošilja »Nakupovalna zadruga«: 1. ni res, da je v omenjeni notici navedeni avtomobil socialdemokratski, res pa je, da je avtomobil last »Nakupovalne zadruge«, 2. z o. z. 2. Ni res, da je »Nakupovalna zadruga« socialdemokratično podjetje, res pa je, da je »Nakupovalna zadruga« podjetje, v katerem so vključeni a) veleindustrije, b) vsa konzumna društva. V načelstvu so gospodje, ki niso bili nikdar socialni demokratje, n. pr. gg. Jean Pollak je l. podnačelnik, prokurist Kranjske industrijske družbe Mayer pa predsednik nadzorstva. Člani načelstva in nadzorstva, ki pripadajo socialnodemokratični stranki, nimajo večine niti v načelstvu, niti v nadzorstvu. — Tudi »Naprej« je za nas, da draginja s tem ne bo še takoj odpravljena. Toda že dejstvo, da v boju proti draginji danes sodelujejo po svojih organizacijah najširše plasti ljudstva, nam daje neko jamstvo, da skupna prizadevanja ne bodo brez uspeha. Sedanji boj proti draginji se zdatno razlikuje od dosedanjega boja prejšnje vlade, ki je slonel na predpisih okostenelega birokratizma. Ljudska avtonomija je s tem prišla do neke veljave, kakršne je ljudstvo doslej zaman zahtevalo.

»Nakupovalne zadruge« g. Ivan Podlesnik. Glasi se: 1. Ni res, da bi se ravnatelj »Nakupovalne zadruge« pripeljal v skladišče »Nakupovalne zadruge«, ki se nahaja v »Balkanu«, in bi se med časom njegove prisotnosti zgodila nesreča pri dvigalu. Res pa je, da je bil ravnatelj »Nakupovalne zadruge« o nesreči telefonično obveščen v času, ko so delavca že odpeljali z rešilnim vozom v bolnico. 2. Ni res, da ravnatelj »Nakupovalne zadruge« ni dovolil odpeljati ponesrečenca z avtomobilom v bolnico. Res pa je, da se je takoj pripeljal na lice mesta, kjer se je zgodila nesreča, ponesrečenec pa je bil že prej odpeljan v bolnico. 3. Ni res, da je ukazal ravnatelj telefonirati na rešilno postajo. Res pa je, da je ukazal telefonirati v bolnico po informacije o ponesrečenem stanju z namenom, da se o tem takoj obvestijo njegovi svojci. 4. Ni res, da bi bil delavec ponesrečen smrtnonevarno. Res pa je, da je dotični delavec že po dveh dneh nastopil prostovoljno zopet svojo službo. — Nas sicer srbe prsti, da bi o tej socialdemokratski zadrugi napisali kaj več. Toda za danes se omejmo le na to, da ugotovimo: Dotično notico smo ponatisnili dobesedno iz glasila komunistov ter smo to tudi povedali. O »Nakupovalni zadrugi« bomo morda pa kmalu govorili kaj več.

+ Nemški krik za Koroško. Graški »Volksblatt« priobčuje poziv na vse dežele in mesta Avstrije, da prirede protestne zborovanja proti »terorju« jugoslovanske uprave v pasu A na Koroškem. Po celi državi naj se dvigne vihar javnega mnjenja, ki naj podpre vladno prizadevanje za sporno ozemlje na Koroškem. Ako ostanejo tam razmere take, kakor so danes, se nihče ne bo upal glasovati proti SHS.

+ Dogodki v Nemčiji in Amerika. Kakor znano, je poslala Nemčija v ruhrsko ozemlje povodom zadnjega prevrata državne čete, da upostavijo red. Dasi po zatrdilih iz Berlina tje poslane čete niso prekašale v dogovoru dne 6. avgusta 1919 določenega števila — 17.500 mož, je Francija vendar odgovorila na prihod nemških čet v nevtralnem ozemlje zasedbo Frankfurta. To je Nemce seveda silno ogerčilo. Note so romale iz Berlina v Pariz in obratno. Konec je po najnovejših vesteh zopet napravila Amerika, ki je poslala Franciji precej oster ultimatum in zahtevala, naj Frankfurt takoj izprazni. Kakor poročajo iz Monakova 7. aprila, so francoske čete že začele zapuščati Frankfurt, ne sicer z največjo naglico. Prebivalstvo spremlja odhajajoče Francoze s psovanjem in mačijo godbo.

+ Proti Kappovcem v Avstriji. Na drugem državnem kmetskem zboru v Lincu je govoril tudi zgornjavstroski deželni glavar prelat Hauser, ki je med drugim rekel: »Črnogledov, pesimistov in hujskačev ne moremo rabiti; poznamo škodo, ki so jo ti ljudje napravili v Nemčiji. Ali mislite, da nimamo takih ljudi tudi tu v Avstriji? Tudi mi imamo take rokavljane in že marsikateri med njimi je mislil, da kakor je Kapp v Nemčiji izvršil svoja junaštva, je prišel čas zanje tudi v Avstriji. O vsem tem nočemo ničesar vedeti; na svetu razvalin hočemo marveč zgraditi novo stavbo, ki mora imeti dobre temelje.«

+ Vprašanje centralizacije ali decentralizacije v Rusiji. Na komunistični konferenci v Moskvi je Ljening med drugim izjavil, da prevladuje tačas v ruski notranji politiki vprašanje, kaj bi bilo boljše: centralizacija ali decentralizacija. Celo komunistična Rusija se torej temu vprašanju ne more ogniti, a naši »jedinstvenovci« so slepi zani.

+ Za versko šolo. Francoska vlada je pozvala starše šolskih otrok v Elzasu in Lotaringiji, naj glasujejo, kako šolo hočejo. 80 odstotkov katoliških staršev v Elzasu 225.000, v Lotaringiji 104.780 se je podpisalo za popolnoma versko šolo.

Dnevne novice.

— Poletni čas. Prejeli smo: Danes je prejel mestni magistrat sledeči ukaz, po katerem se ima ravnati vse uradno in javno življenje: Naredba Ministra za Socialnu Politiko o uvodjenju letnjega vremena. Na osnovu rešenja Ministrskega Saveta, a u interesu rada i štednje naredbujem: 1. Da se počev od 10. aprila 1920 god. pa do 30. septembra ove godine zaključno uvede letnje vreme, koje je jedan sat ranije od sedanjeg vremena. 2. To će se izvršiti tako što će se u ponoči izmedju 9. i 10. aprila ove godine svi satovi pomakniti za jedan sat unapred. 3. Po tako izvršenoj promeni vremena imaju se upravljati ova državna i opštinska nadležstva i ustanove, kao i sve javne ustanove, i sva industrijska, zanatlijska i trgovačka preduzeća.

— Prepoved izvoza srebrnega denarja. Ker se v zadnjem času skuša srebrni denar izvažati v večjem številu iz naše države, prepoveduje ministristvo za finance vsak izvoz srebrnega denarja iz kraljevstva SHS. Kdor ravna proti tej naredbi, se mu zapleni denar v korist državne blagajne ter se kaznuje po členu 100 fin. zak. iz 1919/20.

Bogoskrunstvo na Bledu.

Ljubljana, 9. aprila. O bogoskrunstvu na Bledu smo dobili nove podatke. Dne 30. marca smo podali nekaj podatkov, ki smo jih prejeli, ki pa bi jih g. učitelj Grundner rad utajil. On piše: »Ni res, da je podpisani prizadet pri bogoskrunstvu, ki ga je priobčil »Večerni list« z dne 30. marca t. l., kjer stoji, da je 14 mladih blejskih Sokolov, med njimi učitelj Grundner z Gorij v gostilnah Florjancič in Mangart snelo s stene križ, ga zasramovalo in strlo ter nato šlo razbijat kapelice. Res je, da visita v obeh omenjenih gostilnah križa nepoškovana na steni in res je, da se podpisani ni nahajal niti v gostilni »Florjancič« niti v gostilni »Mangart« in ne pri nobenem razbijanju kapelic. Učitelj Grundner.«

O tem pa smo dobili naslednje podatke, ki jim brez dvoma bolj verjamemo ko g. Grundnerju.

Izmed vseh 14 oseb sta obtožena samo

— Pravoslavna velika noč. Danes praznujejo pravoslavni svoj veliki petek. V nedeljo bodo praznovali svojo veliko noč.

— Duhovni koncert priredi na pravoslavno veliko sredo Belgrajsko pevsko društvo v narodnem gledališču. Na programu je Zgodovina velikega tedna. Koncert bo vodil Kosta P. Manojlovič.

— Cena pšenici. Iz Novega Sada poročajo: Do pred kratkim je bila cena pšenice v Vojvodini 800 K kvintal. Nato se je začela cena hitro rasti: 900, 950 in sedaj 1000 K sto kilogram. Toda agenti špekulativnih zavodov ponujajo že po 1200 K za 100 kg! Toda mnogi pridelovalci odklanjajo prodajo, češ da ne potrebujejo denarja. Dobro, da smo že tako blizu novi žetvi.

— Koliko smo izvozili v tuje države. Belgrajska »Republika« priobčuje približne podatke o našem izvozu v Avstrijo in Madjarsko v času od lanskega novembra do konca februarja letos. Izvozili smo: 13.000 vagonov žita, 700 vagonov moke, 600 vagonov turšice, 240 vagonov fižola, 280.000 kg jajc, 200.000 kg mesa, 1000 vagonov ovac in okoli 10.000 svinj. Koliko je pa šlo blaga in živine skrivoma čez naše meje?

— Mesne cene v Belgradu. Belgrajski mesarji so zadnje dni štrikali, ker je bila občina določila maksimalne cene. Temeljem pogajanj med občno in mesarji so sedaj določili naslednje cene: govedina 9 dinarjev, svinjsko meso 10 dinarjev, mast in salo 13 dinarjev, slanina suha in sveža 12 dinarjev kilogram.

— Tihotapstvo, odušstvo in verižništvo v Celju. Celjski mestni urad proti odušstvu, verižništvu in tihotapstvu je v zadnjem času obsodil: Gostilničarja Grilanca in njegovo ženo Marijo, ker sta nakupovala srebrni in zlati denar, da bi ga iztihotapila v Italijo, vsakega na 2000 K globe in 14 dni zapora ter zaplembo kovanega denarja. kmeta Jožefa Stranjek iz Dobrovelj, ker je neki kmetici prodal usnje, ki ga je bil sam kupil po 107 K kilogram, po 150 kron kilogram, na 400 K globe, teden zapora in zaplembo usnja. Dve kmetici, ki sta prodajali mleko po ; K 1 in pol liter oziroma po 4 K in tobak, na 40 K globe in 6 dni zapora. Bivši graški orožnik Deml je tihotapil s saharinom in bil obsojen na 600 kron globe in 14 dni zapora ter zaplembo saharina. Sami mali ljudje.

— V Lipnici prijeli mariborski vlomilci. Pretekli teden so ukradli trije tički posestniki Rošker v Bubenbergu pri Špižu 14.000 avstrijskih ter 1000 jugoslovanskih kron in pobegnili. Posestniki se je posrečilo slediti smer, kamor so jo pobrisali in naznaniti celo stvar žandarmeriji, kateri se je v Lipnici res posrečilo aretirati: mizarkega pomočnika Viktorja Tanude, peka Franca Mikuša ter ključavničarja Karla Wernerja, vse tri iz Maribora. Na orožniški postaji so tatvino priznali denar so imeli še ves pri sebi, ter tudi izpovedali, da so v Jugoslaviji izvršili več tatvin in vsemov, radi katerih so bili zaprti, pa so iz zapora pobegnili. Ker niso imeli za polovanje potrebnega denarja, so si ga preiskrbeli pri omenjeni posestnici v Špižu. Tatove so prepeljali v zapore v Gradec.

— Valute dne 8. aprila na zagrebški borzi: Ameriški dolarji (100) 15.000 K; avstrijske krone (100) 68 K; rumunski leji (100) 260 K; bolg. levi (100) 200 K; carski rublji (100) 212 K; češkoslovaške krone (100) 190 K; francoski franki (100) 1150 K; nemške marke (100) 250 K.

Ljubljanske novice.

lj šentpeterski Orli in Orlice vabijo k prireditvi, ki bo na belo nedeljo ob pol 8. uri zvečer v Ljudskem domu. Na sporedu nove točke: simbolične vaje članov in članic, vaje z »lučkama«, Finžgarjeva burka »Vse naše« in spevoigra »Kovačev študent«. Vstopnice v predprodaji v Jugoslovanski knjigarni.

lj Seja »Zveze služkinj« se vrši danes zvečer ob 8. uri v pisarni Jugoslovanske Strokovne Zveze Jugoslov. tiskarna II. n. Vse odbornice se tem potom vabijo, da se

dva mlada fanta. Dokazano jima je, da sta v dveh gostilnah snela križ, ga polomila, obrnila k zidu, ga proklinjala in zasramovala. To se je zgodilo zvečer. Ponoči pa so bile poškodovane omenjene tri kapelice. Orožništvo je naznanilo le eno kapelico. Glede ene kapelice, kjer je bila jutraj mreža razdrta in kip angelja polomljen, molče. Popravili so naglo mrežo in angelja in sedaj molče. Toda oblast molči tudi o tretji kapelici, kjer so zločinci kipe svetnikov popolnoma zdrobili.

G. Grundner ni edini, ki bi iz tega bogoskrunstva rad napravil malenkost. Takih dokaj veljavnejših gospodov je na Bledu še precej. Ker je želja teh, da so polomljeni križi in svetniški kipi malenkost, se oblast po tem ravna in zasleduje le dva mlada fanta, ki sta sicer soudeležena pri bogoskrunstvu, a zanj najmanj odgovorna. Stvar pa za nas še ni končana.

zanesljivo udeležje seje. Predsednica. lj Dramatična šola na Ljudskem odru se vrši danes ob 8. uri zvečer. Vsem gojencem v vednost.

lj Zabavni večer pevske zveze »Ljubljane« se bo vršil v soboto, dne 10. t. m. v Ljudskem domu. Začetek ob pol osmih zvečer. Na sporedu je petje moškega, ženskega in mešanega zbora, šaljiva pošta, bogat srečolov; za prigrizek bo na razpolago fino pecivo, za pijačo vino z glasovitih Trške gore; turška kavarna s slaščicami. Vstopnina za člane po 3 K, za nečlane po 6 K. Vse prijatelje, podpornike in člane najljubšeje vabimo k veseli zabavi.

lj Pravoslavna služba božja. (Ukr. Voskresenje.) Dne 11. aprila tek. god. u 10. časova prijme podne u vojašnici Kralja Petra I. Oficirske i građanske porodice pozivaju se, da službi božjoj prisustvuju — 12. aprila tek. god. u 10. časova prijme podne u evangeličkoj crkvi, Gosposvet-ska cesta.

lj »Vi morate biti točno tukaj, mi ne moremo na Vas cele pol ure čakati! Točni morate biti!« pravi prvomestnik senata ljubljanske deželne sodnije nadsvetnik Žebre priči državnemu varstvenemu strazniku Ivanu Pasarju v zadevi Franceta Lindiča, kateri je obtožen, da je rekel priči, ko je zavozil z vozom na trotoar: »Kaj boste mene učili, vi nimate nič govoriti, saj sem pri mestu in že vem, kaj mi je storiti.« Lindič pravi, da ni tako govoril; Pasar se pa ne spominja več, kaj je takrat Lindič govoril in se sklicuje na ovadbo. Sodniče je Lindiča obsodilo na 1 dan strogega zapor.

NAŠIM DRUŠTVOM IN SOMISLJENIKOM!

Ali ste že naročili

»NAŠA POTA«

I. in II. zvezek?

Naj ne bo med nami nikogar, ki ne prečita te zbirke Socialno vprašanje postaja vsak dan silnejše in socialna borba vsak dan izrazitejša.

V dobi socialnih prevratov in krivih socialnih prerokov bo zbirka vsakemu dobrodošla ter mu bo zvest kazipot v vrtincu sedanjih dni.

Naroča se pri Slovenski kršćanski socialni zvezi v Ljubljani. I. zvezek stane 4 K, II. 8 K, s poštnino 50 vin. več.

Denar se mora poslati naprej.

Narodno gledališče.

Opera.

9. aprila petek: »Faust«. Abonement B.

10. aprila sobota: »Prodana nevesta«. Abonement izven.

11. aprila nedelja: »Ksentina-Pagliaccio«. Abonement izven.

Drama.

9. aprila petek: zaprto.

10. aprila sobota: »Salome«. Abonement izven.

11. aprila nedelja popoldne: »Trnulčica«. Abonement izven.

11. aprila nedelja zvečer: »Salome«. Abonement izven.

Aprovizacija.

a Teleče meso. »Vnovčevalnica za vino in mast« v Ljubljani razdelila je svoje telete sledečim mesarjem: Novljanu, Dolnjanu, Ocvirku, Prepeluhu, Kocijanu, Petriču, Javorniku, Selanu, Trtniku, Petriču, Bizilju, Janežiču, Prezelju, Žgajnarju J., Žgajnarju A., Škerjancu, Kočarju, Aholmu, Novaku, Ham Mariji, Zajc Ivanu, Ahlinu, Primcu, Rihter Mariji, Josipu Dolničarju. Vsak teh mesarjev dobil je po tri telete v prodajo, le Janež dobil je 8 telet ter Ocvirk 6 telet. Meso se bo sekalo jutri, t. j. v soboto, dne 10. aprila po ceni: prednje po 19 K ter zadnje po 20 K za kg.

Odgovorni urednik Jože Rutar. Izdajatelj konzorcij »Večernega lista«. Tiske »Jugoslovanska tiskarna« v Ljubljani.